

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rekopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rekopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priležiti poštno znamko.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krome.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvu lista »Mir« v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakekrat.

Leto XXXII.

Celovec, 20. kimavca 1913.

Št. 38.

Na dan s postavno šolo!

Pomen slovenskega jezika raste tako rekoč od dne do dne. Tega se vedno bolj zaveda naše ljudstvo, zlasti mlajši rod; zato zahteva slovenske šole, to je take šole, kjer se sicer poučuje tudi nemščina, vendar pa se poučuje vsaj prva leta otroke slovensko. Saj se tisti del ljudstva, ki zna samostojno misliti, zaveda, da sedanje utrakvistične šole z malimi izjemami v resnici niso utrakvistične šole in nimajo namena, da bi se otroci v njih naučili nemško, ampak imajo le ta namen, da bi se otroci ne naučili slovensko pisati in brati.

Tudi Nemci se zavedajo pomena slovenskega jezika, zato se pridno učijo slovenski, tisti, ki slovenskim otrokom ne privoščijo, da bi se naučili v svojem maternem jeziku brati in pisati. Nemški Schulverein in deželni odbor dajejo celo štipendije tistim nemškim dijakom, ki se učijo slovensko, da bi ti enkrat zasedli med Slovenci razna mesta namesto slovenskih sinov. Čudno! Nemec naj zna slovensko, Slovenec pa naj slovenščino pozabi, seveda v svojo škodo!

Da naše ljudstvo ve, kakega velikanskega pomena so slovenske šole, v katerih se otroci učijo tudi nemško, dokazujejo žrtve naših ljudi. Kljub temu da ljudstvo plačuje krvav davek za zloglasno koroško šolstvo, je iz prostovoljnih darov postavilo dve narodni šoli, v Velikovcu in Št. Jakobu. Ker pa takih šol ne more postaviti povsod, zato so se v nekaterih krajih, kjer prebivajo odločni Slovenci, z vso silo zavzeli za slovenske šole. Postava jim je dala prav in obsodila sedanji lažiutrakvistični sistem.

Državno in upravno sodišče sta že pred tremi leti ugodila slovenskim pritožbam, toda šolska oblast še vedno —

štrajka. Čudne razmere! Oblast, ki bi morala skrbeti, da nihče ne krši postav, teh postav ne rešpektira ter štrajka. Ko so Seljani začeli šolski štrajk, ker niso pustili svojih otrok od zagrizenega nemškutarskega učitelja pobijati, so bili kaznovani. Kdo pa bo kaznoval šolsko oblast, ki tudi štrajka? Ali šolska oblast res čaka, da zagrabí ljudstvo druga sredstva?

Dobro vemo, da so za koroške Slovence sedanje lažiutrakvistične, v resnici po veliki večini le trdonemške šole, smrt! Toda v nas je življenje! Ne ljubi se nam še umirati. Zato pozivamo poklicanoc. kr. šolsko oblast, da že vendar enkrat začne čistiti Avgijev hlev in začne izvrševati od cesarja potrjene zakone. Šolsko leto na deželi je že pred durmi, in našemu ljudstvu se prav nič ne ljubi, vsled malomarnosti in nepostavnega ravnanja poklicanih šolskih oblasti v deželi brez potrebe izgubljati še eno leto in čakati na šole, kakor so jih določile najvišje c. kr. oblasti v državi! Oblastim mora biti izpolnovanje postav več nego neopravičen strah pred kako antipatriotično nemškonacionalno kliko. Zato kličemo v zadnjem momentu še enkrat z vsem povdankom: **Na dan s postavnimi šolami za Slovence!**

Bauernbund brez gloriije.

To je bilo dirndaja, ko so nemškonacionalno-lutrovski listi razglasili, da pride v Velikovec vitez pl. Hohenblum, bog koroških bauernbundlarjev. Ni je bilo skorodane številke lutrovske »Bauernzeitung«, da ne bi bila v nebo povzdigovala istega Hohenbluma, »rešitelja kmetov«. Kar je pametnih agrarcev v Avstriji, tudi med Nemci, so pa dobro vedeli, da Hohenblumova kmečka po-

litika ne bo kmetu mnogo pomagala, ker je pretirana in prikrojena le za pesek v oči, za agitacijo. Nemški nacionalci in »Bauernbund« so jo izrabljali le v svoje strankarske namene. Naš list je o vsem tem molčal. Zakaj? Naši ljudje so hvala Bogu dovolj pametni, da se ne vsedejo na lim prvemu bauernbundlarju, bauernbundlarje spreobračati pa bi se reklo z glavo v zid trkati. Kdor prebira lutrovsko »Bauern-Zeitung« in trapastega »Štajerca«, je sploh nesposoben za vsako samostojno, pametno misel. Saj trapasti časopisi počasi potrapijo čitatelje, če so jim edina dušna hrana.

Tako reč je treba pustiti, da sama dozori. Tako je tudi s Hohenblumom. V Gradcu izhajajoči »Landbote«, glasilo nemškonacionalnih agrarcev, je objavil oster članek zoper Hohenbluma, češ da njegova politika ni kmetom prijazna. Kot dokaz navaja, da je bil v državnem zboru stavljen predlog, s katerim se hoče varovati lesne in pašne pravice naših kmetov, varovati jih pred šikanami c. kr. gozdnega erarja in raznimi grajščaki. (O tem bi vedel nekaj več povedati gospod poslanec Grafenaauer, ki si že več let sem prizadeva, da bi se ta reč enkrat v prid kmetom uredila. Na nemški strani si je za to pridobil precej zaslug poslanec dr. Steinwender.) Proti temu je pa izšla brošurica, ki nosi podpis kneza Auersperga, predsednika tiste »agrarne centrale«, ki jo vodi ravno Hohenblum.

»Mnogi trdijo že danes čisto odkrito,« piše »Landbote«, »da Hohenblumova politika služi le velikim agrarcem (grofom), mogočnim gospodom z velikanskimi posestvi v Avstriji in na Ogrskem in da so kmetje le za slepo čredo, ki jim sledi in ki jo ti mogočnejši potrebujejo v svojo korist.«

Jojmene! Kaj bodo rekli koroški bauernbundlarji? »Freie Stimmen« so ponatisnile »Landbotejev« članek, »Bauern-Zeitung« pa seveda ne sme naznanjati ene svojih velikih blamaž in že napoveduje, da bo k tej

Podlistek.

Načelnik v Borosevu.

Iz cikla: »Sibirske povesti«.

Napisal L. K. Fredrik. — Poslovenil Jaklič.

I.

Ivan Gončov.

Sneženi vihar je razsajal okrog male hiše Ivana Gončova, načelnika majhnega vzhodnosibirskega mesteca Boroseva, in masipal je po vrhovih visoke snežne zamete. Kdor je imel smolo, da je moral ob tem vremenu iz toplo zakurjene sobe, je moral skrbeti, kako bo prišel po debelem snegu, da ne obtiči v njem.

Že pred dvema urama, ko se je vrnil Ivan Gončov iz pisarne v svojo malo hišico, je ležal sneg tako na debelo, da je s težavo pregazil pot in se naglo preoblekel, da si ni nakopal nadležnega prehlajenja.

Obesil je plašč, suknjo, hlače in debele nogavice na nizko peč in pod vsakim kosom je nastala precejšnja mlaka.

Ivana Gončova je minila potrpežljivost. Tako vendar ne more iti dalje. Trpeti ne more, da bi mu tekkel potok po sobi. Jezno je vrgel časnik iz rok in stopal oprezno mimo mlak k vratim.

Na njegov nejevoljen klic je vstopila stara Katinka z razžaljenim obrazom, vsaj

tako je umel Ivan Gončov gubo na čelu; kak tujec bi se morda smejal nad komiko, ki jo je kazal Katinkin obraz. A Ivan Gončov ni bil zaman v svoji mladosti prvih elegantov v Peterburgu, in to svojo lastnost je obdržal še v pozno starost, in to še celo v — Sibiriji.

Sicer ni bil Ivan Gončov že v starikavi dobi vkljub sivim lasem in četudi je njegova nekdanj vitka postava dobila svojo okornost. Vendar je bila njegova postava v primeri s starko še mladostna; stopil je k njej in jo potrepal po rami.

»Bo že, bo, starica,« je dejal prijazno. »Tega vendar ne boš dopustila, da bom plaval iz sobe.«

Proti svoji volji je zadobil njen obraz jezno lice. Predno je mogla odgovoriti, se je oglasilo krepko trkanje na vratih.

Ivan Gončov je vprašal: »Kaj pa je vendar?« In stekel je v vežo odpirat vrata. Starka je pa pometala vodo.

Pri vratih se je oglasil Ivan Gončov:

»Pusti vodo pri miru, Katinka! Prosim, gospodje, skozi desna vrata. Da, da, takoj bo še več, Katinka, sicer pa dobiš važnejše delo. Prosim, gospodje, bodite zelo previdni, da se ne pretrese. Ali si že naznanil doktorju Nikolajevu, Pavel Pavlovič? Ne? Potemtakem mora eden takoj k njemu. Umejete? Ne, ne potožite! Kdo ve, kaj bo z ubožcem. . .«

Naenkrat je onemel Ivan Gončov, ker vstopili so v sobo, katero je bil ravnokar

zapustil okrajni načelnik. Bila sta dva krepka ruska policista, ki sta nesla na močnih rokah vitkega in slabotno oblečenega moža.

Stara Katinka si je vila vele roke. Kaj je vendar padlo v glavo Pavlu Pavloviču in Niko Starnickemu, da sta prišla s tem bremenom v hišo. Kje sta ga vendar pobrala? In vendar je ubožček ves moder, še ustne so bile bolj modre nego rdeče.

Ivan Gončov se ni dolgo pomišljal. V nekaj hipih je slekel tujca iz premočene obleke in hotel ga je zaviti v toplo flanelino srajco, kar se je tujec zavedel med groznim krikom. Oči je široko odprl in prosil sedaj enega, sedaj drugega; pokrtil si je obraz z rokami ter se spustil v težak jok.

Ivanu Gončovu je bilo zelo sitno. Sedaj ta tukaj joka, mesto da bi pametno povedal, kaj mu manjka. Položil je roko na njegovo suho ramo ter mu prigovarjal zaupljivo, kakor je znal le on.

Ko ni dosegel s prigovarjanjem ničesar, je pomignil Ivan Gončov policistoma, naj mu pomagata sleči mokro srajco raz tujca. Čudil se je, zakaj se ta upira temu z vso svojo močjo. Policista sta stala z odprtimi ustmi in bedastimi obrazi; in naenkrat se je Ivan Gončov nečesa domislil in prijel je policista za roko ter ju potisnil skozi vrata.

»Sta že pridna,« je dejal v veži ter vsakemu stisnil denar v roko. »Kateri hoče zaslužiti rubelj in poklicati doktorja Nikolajeva?«

zadevi zavzel konečno stališče odbor »Bauernbunda«. Če pomislimo, da je »Bauernbund« vseskozi liberalen lim, s katerim lovijo nemški nacionalci nemškutarške, nevedne kmete, ne bo težko uganiti, kaj da bodo ti ljudje sklenili. Res, da se za posl. Pantza kot agrarca ni lahko ogreti in mu novejši čas zelo nasprotujejo nemški krščanski socialci; a v presoji te zadeve bo »Bauernbund« kakor vedno vodila edinole liberalna, nemškonacionalna politika. Tako se ti ljudje res ne morejo izmotati iz samih polomov, ki so jih svoj čas skušali npriti drugim. Upamo, da bojo z naprej namesto »Bauernbundovih« klobukov začeli nositi »Hohenblumove«. Se bo že našel kak tako usmiljen bauernbundovski klobučar, da bo samega usmiljenja do stranke polnil svoje žepe z dobičkom od takih klobukov.

Politične vesti.

Vojska med Kitajci in Japonci?

Na Kitajskem divjajo še vedno puniti, kljub temu da so vladne čete puntarje v odločilnih bitkah porazile. Ko so vladne čete udrle v mesto Nanking, kjer so premagale puntarje, so oropale in umorile tudi več Japoncev; japonske častnike (oficirje) so mučile. To so porabili Japonci za povod, da so mogli nastopiti proti Kitajski. Zahtevali so od Kitajske zadoščenja. Kitajska je takoj sprejela te pogoje. Japonci se pa kljub temu oborožujejo dalje, ker se jim cedijo sline po kitajskem ozemlju, zlasti po Mandžuriji. Japonci imajo močno mornarico in izborna izvežbano vojaštvo, Kitajci pa so v tem oziru reveži, čeravno jih je po številu neprimeroma več. Ker pa se je začela tudi Kitajska pripravljati za slučaj kake vojske ter je napravila z Nemčijo pogodbo, da pridejo nemški častniki učiti kitajske žolnirje, in je vrh tega Kitajska v Avstriji naročila več bojnih ladij, se Japoncem zelo mudi.

Kitajski vladi je to seveda znano in se je vsled tega obrnila do Zedinjenih držav v Ameriki za pomoč. Zedinjene države in Japonska si niso prevelike prijateljice, nekaj, ker se vsaka boji za nadvlado v Tihem oceanu, nekaj pa, ker je letos že enkrat skoro prišlo med njima do vojske. Vlada v Zedinjenih državah ni dovolila Japoncem nakupovati tam posestev, ker so se Japonci selili tja v prevelikem številu. Ker so pri japonsko-kitajskem sporu prizadete tudi koristi Rusije, nastanejo lahko svetovni zapletljaji.

Listi poročajo, da je stavila Japonska kitajski vladi še eno zahtevo, o kateri se v javnosti še ni razpravljalo, in katere Kitajska ni sprejela. Listi priznavajo, da so razočarani, da je Kitajska tako hitro sprejela japonske pogoje ter pravijo, da je Japonska premalo zahtevala. Japonska vlada mora

povzročiti demisijo kitajske vlade, ali pa se mora sama odločiti za demisijo.

Peterburška brzojavna agentura poroča iz Koreje, da je prišlo med japonskimi in kitajskimi četami že do krvavih spopadov, ki so se končali s tem, da so se morali Kitajci umakniti. Iz Tokija poročajo, da zahteva japonska vlada, da demisionira japonski general Changsun, ki baje ni zadosti odločno nastopal proti izgrednikom v Nankingu.

Japonska vlada je poslala pred Nanking dve križarki.

Laške demonstracije v Zadru.

Minolo nedeljo so v mestu Zadru v Dalmaciji priredili Lahki demonstracijsko zborovanje za laško univerzo v Trstu. Na shod je prišlo okoli 200 laških vseučilišnikov iz južne Tirolske, Gorice, Trsta itd. Na shodu so sklenili, da bodo neodvisno od prizadevanj laških poslancev na lastno pest začeli n a s i l n o agitacijo za laško univerzo, ki mora biti v Trstu. Zastopnik vlade je bil proti izrazu »nasilna« agitacija, pa se je pritisku zborovalcev udal. Po shodu so Lahki demonstrirali po ulici, kjer jih je čakala tisočera množica Hrvatov. Ko so Lahki začeli klicati »Živio laški Zader!«, so jim Hrvatje odgovarjali z »Živio hrvatski Zader!«. Hrvatje laških demonstrantov niso pustili dalje in je prišlo do spopadov. 12 oseb je bilo aretiranih.

Srbija in Avstro-Ogrska.

Razmerje med Avstro-Ogrsko in Srbijo postaja vedno prijaznejše, zlasti odkar ni več novica, da se skuša Nemčija preko Avstrije okoristiti s tesnejšo trgovinsko zvezo s Srbijo. Budimpeštanski listi poročajo, da obišče srbski kralj Peter avstrijskega cesarja na Dunaju. Konec septembra pride na Dunaj srbski ministrski predsednik Pašić, da se dogovori z grofom Berchtoldom o vseh podrobnostih kraljevega obiska.

Za deželnega glavarja goriškega

je predlagan, kakor poročajo listi, prošt dr. Al. Faidutti, za njegovega namestnika pa dr. Al. Franko. Imenovanje se izvrši v kratkem.

Bolgarsko-turški sporazum.

Pri mirovnih pogajanjih med Bolgari in Turki so se bolgarski odposlanci odpovedali Odrinu in Lozengradu, kjer so Bolgari slavili najsijajnejše zmage nad Turki. Pričakuje se, da se Bolgari odrečejo tudi Dimotiki, ki leži južno od Odrina ob reki Marici na progi, ki pelje v Dedeagač ob Egejskem ali Belem morju.

Srbi, Črnogorci in Grki.

Srbsko-grški in srbsko-črnogorski spor se ugodno reši. Grki so zavzemali stališče, da se morajo besede mesto, vas in kraj natančno vzeti in da n. pr. samo mesto Gjev-

gjeji pripade Srbiji, južna okolica pa grški. Srbi so pa tolmačili tako, da se pod Gjev-gjeji ne sme samo mesto razumeti, marveč tudi posesti meščanov v okolici. Grška vlada se je končno pridružila naziranju Srbov. V kratkem določijo srbsko-grško mejo definitivno. — Tudi srbsko-bolgarska obmejna komisija svoje delovanje kmalu dovrši. — Tudi glede na pogajanja o srbsko-črnogorski meji se kmalu doseže sporazum. Nesporazumljenja so nastala, ker so tako Srbi kakor Črnogorci zahtevali mesto Prizren, Djakovico in Peč. Srbija je voljna ta mesta Črnigori izročiti, a le pod pogojem, da bi srbstvo zato škode ne trpelo radi Albancev. Srbska vlada je zato Črnigori predlagala tesno zvezo Srbije s Črnogoro, da se za Črnogoro odstrani albanska nevarnost. Zdelo se je že, da se Črnagora s Srbijo zedini, a iz dinastičnih razlogov so imeli v Cetinju proti pretesni zvezi s Srbijo pomisleke, da bi smotrena belgrajska politika črnogorskih src ne odtujila sedanji črnogorski vladarski hiši. Srbska vlada je zato izvajala posledice in izjavila, da Prizrena, Djakovice in Peči Črnigori ne odstopi, ker dvomi, če je črnogorska armada sama močna dovolj, kako albansko vstajo v teh krajih potlačiti. Baje je že Isa Boljetinac zopet več vstaških čet organiziral. Albanske nevarnosti tudi v Cetinju ne podcenjujejo. Črnogorski brigadir Bezović v Peči je na primer obvestil srbskega majorja Mesića, da naj brezobzirno, ne glede na črnogorsko-srbsko mejo, proti Albancem operira. Sploh tudi v Cetinju nič več na razsodišče ne mislijo, marveč hočejo obmejne diference (nesporazumljenja) naravnost skupno s Srbijo rešiti.

Župnik Hlinka ni mažaron.

V nekaterih slovenskih listih je zadnji čas krožila novica, da je znani slovaški rodoljub in katoliški duhovnik Hlinka, župnik v Ruženbergu, ki je svoj čas veliko pretrpel za svoj narod, tudi ječo, postal mažaron, da so ga Mažari podkupili. Od vnetega slovaškega rodoljuba je prejel naš list poročilo, da je to čisto navadna laž, ki jo širijo po slovenskih liberalnih listih slovaški liberalci. Župnik Hlinka je velespoštovan mož, jeklen značaj in vživa v svojem okraju pri slovaškem ljudstvu neomajno zaupanje. Vzrok, da so nastale zgorajšnje vesti, je pa sledeč: Med Slovaki je tudi mnogo protestantov. Slovaški katoliki so v narodnih vprašanjih s protestantovskimi Slovaki postopali složno in so imeli v ta namen skupno nacionalno stranko. Mažari so imeli seveda tako zoper Slovake orožje v rokah in so lahko pri katoliškem ljudstvu agitirali in lagali, da delajo katoliški slovaški duhovniki za — protestante. Seveda to ni bilo res. Pa česa ljudstvo vsega ne verjame! Česa vsega ne lažejo pri volitvah n. pr. koroški nacionalci! Zato je slovaška duhovščina

Ker sta bila obadva pripravljena, je razsodil kot nekdanj Salomon: Oba skupaj, imata družbo in vsak pol rublja.«

Nato se je naglo vrnil v sobo, kjer je tuju Katinka izmivala umazan obraz.

Komaj je starka končala svoje delo in odšla iz sobe, je prijel tujec Gončovo roko ter jo poljubil in njegove ustne so se v pretrganih besedah zahvaljevale. Gončov se je nalahno iztrgal in mu podal mehko flanelino srajco, rekoč:

»Torej ste sedaj dovolj močni, da se preoblečete? Suho perilo morate sedaj obleči. Za ta čas grem v drugo sobo.«

Iz tujčevih oči je zasvetila iskrena zahvala, ki jo je hotel tudi izreči. Ivan Gončov pa je odmajal s svojo osivelo glavo:

»Molčite rajši! Govorjenje vas utruja. In k temu še: Ljudem se ne sme več povedati, kakor vprašajo.«

Vstopil je v drugo sobo ter jo zaprl za seboj. Ni videl, kako je tujec pobledel; vendar je hotel s tem povedati, da je tujca spoznal. Ivan Gončov je ravno tlačil svojo pipo, ko ga je poklicalo zopetno trkanje v vežo.

Oba policaja sta stala pred njim in javila, da pride takoj zdravnik in s skrivnostjo sta poročala, da sta dobila obvestilo, da se je posrečilo nekemu kaznjencu ubežati iz Irmitska v smeri proti Borosevu. Visoka vsota je razpisana na njegovo glavo in da naj jima dovoli, da preiščeta tujca, ker se popis zelo vjema z begunčevimi osebami.

Ivan Gončov se je prestrašil, a znal se

je prevladati, da policaja nista ničesar opazila.

Vprašal je zelo glasno in naglo, da se nista mogla dobro zavesti?

»Torej iz Irmitska je zopet eden pobegnil? Kaj? In tisoč rubljev je razpisanih na njegovo glavo? Za vraga, lepa vsota. A povejta mi vendar, kaj hočeta, da naj jaz letam za njim? Čemu sta prišla k meni? Na cesto bi morala iti!«

Policaja sta se začudeno spogledala.

»A, gospod.«

»Noben a!« je zavpil Ivan Gončov. »Ali mislita, da prenočujem lopove ali zločince?«

»Ne, gospod,« je zajecal eden, drugi pa je polglasno pristavil:

»Tujec, gospod.«

»Kakšen tujec?« se je silno začudil Ivan Gončov. »O kom vendar govoriš?«

»No, gospod, kaj pa tujec, ki sva ga donesla v tvojo hišo.«

»V mojo hišo?«

»Da, gospod, kaj ne leži na zofi!« je pritrtil drugi.

»Grom in strela! Ali sem jaz nor ali sta vidva?« je kričal Ivan Gončov. »Kdaj sta pa prinesla takega tujca k meni?«

»In poklicat sva šla doktorja zanj,« je dejal drugi zelo začuden.

»Vidva sta se gotovo opijanila!« je razsodil Ivan Gončov; z ostrim očesom je zrl v daljo in malce se je bil pomiril. »Poklicala sta doktorja na karte. To vama takoj potrdi.«

V istem hipu je stopil s težavo iz snega doktor.

»No, vendar že enkrat prideš! Menil sem, da pogineš v tem vremenu, pa sem te povabil na eno partijo višta.«

Med govorom je moralo priti malo prahu v Gončanovo oko, da je pomežiknil. Doktor Nikolajev je takoj umel. Podal je prijatelju desnico ter menil: »Seveda. V tem pasjem vremenu itak drugega ne moreva početi.«

Policaja nista verjela svojim očem. In vendar sta prinesla Ivanu Gončovu v hišo tujca.

»Sedaj lahko gresta,« je dejal prijazno Ivan Gončov. »Idita na cesto in iščita begunca, ker pri meni ga ni. Ta dva namreč trdita, da sta k meni prinesla nekega tujca vsega premraženega in da sta te zategadelj poklicala!« je pojasnil z ironičnim glasom zdravniku.

»Da, in sedaj leži v hiši na zofi,« je še vedno eden trdil; v njem se je kazala pristna ruska trdovratnost.

»No, s tem se pa že vse neha,« je zavpil Ivan Gončov. »Gotovo si znorel. Možgani so ti zmrznili. Doktor, poglej vendar v sobo, če dobiš takega tujca.«

In zdravnik je odšel z glasnimi koraki v sobo. Takoj se je vrnil.

»Naj se sama prepričata, Ivan,« je dejal zdravnik. »Tu ni nikogar.«

Z veseljem je odstopil načelnik. In kot lovska psa, ki sta na sledu divjačini, sta

ustanovila slovaško ljudsko stranko, ki ima prihodnost. Ker pa nekateri liberalni katoliki, pristaši narodne stranke, župniku Hlinki in njegovi stranki ne morejo blizu, so razširili take laži.

Albanci pripravljajo napad na Črnogoro.

Pri Skadru je zbrana 10.000 mož broječa albanska armada, ki pripravlja vpad v Črnogoro in na južno srbsko mejo. Črnogorska vlada je ukazala trem divizijam, naj gredo takoj Albancem nasproti in naj jih ustavijo. Črnogorci Tuzi neprestano utrjujejo; glavno njih taborišče je v Podgorici.

Med Črnogorci in malisorskima plemenoma Hoti in Grudi je prišlo vnovič do krvavega boja. Malisori so ubili črnogorskega častnika Sapsiča in tri vojake, tri pa ranili.

Essad paša proti tujemu vladarju.

Med Essad pašo in provizorično albanska vlado je prišlo do jako ostrih nasprotstev. Essad paša je izjavil, da je odločno proti vsakemu tujemu knezu, ki bi ga hotelo velesile vsiliti novoustanovljeni Albaniji.

Steckenpferd- Illijnomlečnato milo

prej ko slej neutržno za racionalno oskrbo polti in lepote.
Priznanostna pisma. Po 80 h povsod.

Dnevne novice in dopisi.

Razstava cerkvenih oblačil. Dne 6. septembra je obiskala razstavo cerkvenih oblačil v Celovcu v samostanu sester uršulink soproga gospoda deželnega predsednika, ekscelenca Lucija baronica pl. Fries-Skene v spremstvu gospe Štefanije baronice Aichelburg, predsednice paramentnega društva v Celovcu. Blagorodna gospa se je o razstavljenih paramentih zelo pohvalno izrazila. Vsa cerkvena oblačila so bila napravljena v samostanu dobrega pastirja v Kazazah pri Celovcu. Samostan, ki rešuje žensko mladino, v naročilo cerkvenih oblačil priporočamo.

Črnovojnikom. Črnovojniki v celovškem okrajnem glavarstvu se morajo pri občini, v kateri prebivajo, dne 6. oktobra osebno zglasiti; če so tedaj zadržani pa 13. oktobra.

Pohvaljeni »Janezi«. Njega ekscelenca feldcajgmajster baron pl. Leithner je v povelju naznanil četam, da sta se ekscelenca gospod vojni minister vitez pl. Krobatin, kakor tudi armadni nadzornik general kavalerije vitez pl. Brudermann, ki sta bila pri vojaških vajah v Ziljski dolini, zelo pohvalno izrazila o prav posebnih činih, o izborni izurjenosti, vedno odločnem nastopu in tudi v težavnih razmerah vedno dobrem vojaškem duhu 17. pešpolka. Njega ekscelenca

udrila policaja v sobo. V njuno največje začudenje nista našla nikogar, tudi najmanjšega sledu po kakih razcapani obleki, ali na tleh in na zofi.

»No torej, tepca!« se je smejal načelnik. »Tu imata po rubelj za svoj trud. Pa ne pozabita na požirek vodke. Mraz je.«

Ko sta odšla policaja, je Gončov zaprl okno, bilo je samo priprto, in je vodilo na vrt. Odšel je v sosednjo sobo, kjer bi bil kmalu padel čez kup cunj; te je pobral in jih odnesel v kuhinjo, da jih je takoj sežgala stara Katinka.

Nato je pristopil k doktorju, ki je sedel udobno na stolu ter ga vprašal:

»No, sedaj pa dobro preglej, kaj ti vse manjka.«

Ivan Gončov se je z veseljem nasmejaj ter dejal:

»Sedaj bosta gotovo patrolirala vso noč pred hišo. Glej, najin prijatelj pa ni imel slabega okusa; izbral si je steklenico Curacuo mesto navadne vodke. Ne smem mu zameriti. Jaz bi storil isto. A tepec, zakaj ni pustil nobene črke.«

Pobral je neki listič, ga prebral ter takoj vrgel v kamin.

»Da, da, grozna revolucija,« je pristavil resno. Predno sta prišla prijatelja do svoje partije, je trajala dolga debata o koristi in škodi revolucije.«

Stara Katinka se je kesneje vedno čudila, zakaj ima Gončov na mizi polno steklenic najboljšega žganja. (Konec sledi.)

lenca gospod korni poveljnik je vsem generalom, poveljnikom čet in vsem pri manevrih udeleženi častnikom in uradnikom izrekel odkritosrčno in najtoplejše zahvalo.

Za vsako naše društvo in družbo — za vsako našo šolo — za vsako naše županstvo in pisarno — za vsak naš dom naročite v trajen spomin posvetitve ljudstva Brezmadežni ob priliki katoliškega shoda — veliko trobarvno podobo Brezmadežne z besedilom posvetitve. Cena veliki umetniški podobi skupno s poštnino samo 1 K. — **Naročite več podob skupaj!** Naročila sprejema pisarna katoliškega shoda v Ljubljani, »Ljudski Dom«! — Prodajajo se pa tudi: V prodajalni Slov. krščansko-socialne zveze hotel »Trabesinger«.

Za referenta pri deželnem šolskem svetu koroškem je namesto g. vladnega svetnika Barcsaya, ki gre v pokoj, imenovan g. vladni svetnik dr. Avgust vitez pl. Banizza; imenovani je bil prej v naučnem ministrstvu.

Veliki manevri na Češkem. Na Češkem se vršijo velike vojaške vaje, ki predstavljajo veliko bitko. Tako velikih vojaških vaj dosedaj še ni bilo v naši državi. Južni (rdeči) armadi poveljuje bivši vojni minister general infanterije vitez pl. Auffenberg, severni (modri) pa vit. pl. Brudermann. Vaje so se nenadoma prekinile, ker se je južni armadi posrečilo severno armado tako obkoliti, da bi bila zajeta, če bi se vaje ne bile ustavile. Na povelje prestolonaslednika nadvojvode Franca Ferdinanda sta se armadi združili, da pod osebnim poveljstvom prestolonaslednika izvedeta skupno vajo proti markiranemu sovražniku. Prestolonaslednik je generalu Auffenbergu čestital k uspehu. Pri vajah se poslužujejo tudi letalnih strojev.

Armadna uprava kupi za Celovec 1100 m³ trdih drv in 600 m³ mehkih. Tozadevna pogajanja se vrše v Celovcu v vojaškem skladišču dne 23. septembra.

Na kolodvoru aretiran. Jakob Mut, rojen leta 1887. v Celovcu, jo je menil 14. t. m. iz Celovca popihnuti, ker je imel slabo vest, pa so ga na celovškem glavnem kolodvoru prej aretirali. Že pred tremi leti je bil Mut obsojen na šest mesecev ječe, ker je skoro umoril nekega Mühlbacherja v Št. Rupertu pri Celovcu. V nedeljo, dne 14. t. m., je pa razbijal v Št. Rupertu pri svoji sestri, ki živi v divjem zakonu, pobil 16 šip na oknih, poškodoval pohištvo in »divjemu« paru grozil z mesarskim nožem. Jezilo ga je, ker je njegova sestra podedovala po materi nekaj malega. Strašne razmere!

Odkritje spomenika v Šmohorju. Z Brda ob Zili se nam poroča: Kakor je že zadnji »Mir« od dne 13. t. m. kratko poročal, vršilo se je dne 6. in 7. t. m. v bližnjem Šmohorju odkritje spomenika bitke, katera se je bila leta 1813. pri Proseškem jezeru v šmohorski okolici. Temu kratkemu poročilu dodamo še to-le: Slavnost se je vršila v dostojni obliki in z velikim navdušenjem mnogoštevilnih udeležnikov ob navzočnosti Nj. c. kr. visokosti gospoda nadvojvode Miroslava, kateri je dospel dne 7. sept. okoli 10. ure zjutraj s posebnim vlakom v Šmohor, burno pozdravljen na kolodvoru. Trg Šmohor je bil okrašen po večini s cesarskimi in koroškimi zastavami, dasi tudi »frankfurtarice« niso manjkale. Po končanem prvem sporednem delu te slavnosti so nastopili nemški Lešani in slovenski Ziljani v sporedu in v narodnih nošah. Ta spreved je bil v resnici lep, veličasten, kajti udeležba je bila od strani slovenskih Ziljanov in Ziljank jako številna, posebno iz občine Brdo, ki leži čisto na jezikovni meji. Naša lepa narodna noša — žal da je bilo moške premalo — prišla je pri tem sprevedu do popolne veljave in slovenska »ohcet« (ženitnina) je na tisočglave gledalce napravila jako dober vtis. »So etwas ist unvergeßlich, sehr schön,« se je izrazil neki Dunajčan; in drugi tujec se je izrazil: »Eine so schöne Gegend und eine so malerische Tracht, hätte ich nicht erwarten können.« Poseben sijaj so dali našemu sprevedu še naši jezdec iz Brde. Št. Štefana n. Z., Bistrice in Zahomca, katerih je bilo jako lepo število. Pred spomenikom se je spreved ustavil in zaklicali smo Slovenci njegovi c. kr. visokosti trikrat krepki naš »Živijo«! Med tam zbrano odlično gospodo se je nahajal tudi naš deželni

predsednik ekscelenca pl. Fries-Skene. Med »Živijo« in »Hoch«-klici pomikal se je spreved skozi trg do okr. glavarstva, kjer so leški godci intonirali začetek cesarske pesmi. Nazaj grede skozi trg nas je počastil upatam kak učitelj ali nižji uradnik s svojim »Hajl«! Mi smo tem ljudem želeli: dober tek, lačni so bili gotovo — in naš »Živijo« je donel naprej do spodnjega konca Šmohora, kjer se je končala dopoldanska slavnost in so se leški fantje z našimi Ziljankami parkrat zavrteli. Ta spreved je bil pristen dokaz, da med v resnici katoliškini Nemci in Slovenci sploh ni nobene mržnje in razprtije. Razprtijo med Nemci in Slovenci delajo na eni strani: i-ha-ha-hajlovci, na drugi strani pa: nem-nem-nem-čurji. Tudi to je dokazal ta spreved, ker je bilo med nami kakih — pet — »čurijev«. Ogromna večina Slovencev pa se je izborno izkazala in zasluži vso pohvalo. Tudi Šmohorčani zaslužijo, da se jih pohvali, ker so se jako prijateljsko obnašali, nas obsipali s cvetjem in nam jako točno, dobro in po nizkih cenah postregli z jedjo in dobro pijačo. Posebno moram omeniti gostilno g. župana Riederja in gostilno pri »Gasserju«. Popoldne se je vršil naš narodni ples, »prve« imenovan, nakar smo se podali veselo razpoloženi na naš dom, v našo — zilsko Švico. To je bil lep dan za vse, ki imajo srce na pravem mestu.

V Berolinu zahtevajo znanje jugoslovanskih jezikov! Neki veliki tvornici v Berolinu se je ponudil in jo prosil za službo delavec s Koroškega. Tovarna je na to ponudbo odgovorila, da delavca prav rada sprejme, toda **samo pod pogojem, ako je več kakega jugoslovanskega jezika v govoru in pisavi.** Dotičnik je bil pač rodom koroški Slovenec, toda hodil je samo v nemške šole ter se je naravnost postavljajal s tem, da je tisto mrvice slovenščine, ki jo je princ sel iz domače hiše v šolo, temeljito pozabil. Lahko si je torej misliti, kako je bil mož presenečen, ko je dobil pismo iz Berolina, da ga prav radi sprejmo v službo, ako zna slovenski, hrvaški ali srbski. Odgovoril je, da ne zna ne tega, ne onega jezika, a da je Korošec iz narodno ogrožene — nemške zemlje in da z ozirom na to apelira na tvornico, da ga sprejme v službo. Na to pismo mu je tvornica odvrnila, da ima trdih Nemcev dovolj na razpolago, potrebuje pa delavnih sil, ki so večje raznih, zlasti slovanskih jezikov, zato da njega ne more sprejeti v službo. Tako je mož ostal brez službe in bridka izkušnja je napravila iz zagriženega nemčurja človeka, ki se je v zreli dobi jel učiti slovenske abecede. Tako gineva bajka o edino zveličavni nemščini in o bogatem kruhu, ki ga baje nudi ljudem samo znanje nemškega jezika! Pa je tudi nad vse značilno, da v nemškem Berolinu ne dobi službe delavec za to, ker ne zna jugoslovanskega jezika!

Poizkušena samoumora. Realec Ernest Fischer iz Gradca se je za nekaj časa nastanil v vili Prosko v Šmartnu pri Beljaku. Po sodbi orožnikov se je v noči od 13. na 14. t. m. sam obstrelil; sam pa je pravil, da je slišal ponoči na vrtu ropot in, ko je šel gledat, ga je obstrelil neki postopač. Rano mu je obvezal zdravnik. Nato so ga spravili v deželno bolnišnico. — Dne 15. septembra se je pri celovski mestni klavnici iz neznanega vzroka obstrelil v sence dni nar Jožef Pseiner. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico.

Prisega na — češplje. Ljubljanski »Dan« od 11. t. m. prinaša sledečo zanimivost od otvoritve nemške planinske kočice »Marburger Hütte« na Pohorju. Koncem slavnostnega govora, ki je bil silno patetičen, je dvignil gospod govornik desno roko proti nebu in govoril prisego: »Bei den deutschen Eichen des deutschen Bachern schwören wir deutsche Treue dem deutschen Vaterlande!« Malo nižje je stal nek mož, ki se je muzal govornikovi naivnosti, v kateri je isti imenoval češplje za hraste in je dejal: »Is jo nur a Tschwetschgenpam!« Gospod govornik se je ozrl proti nebu in se je prepričal, da je res prisegel pri — češpljah nemško zvestobo. Poslušalci so bili vsled te »prisega« bajé tako ginjeni, da so se samega krohotanja kar valjali. Leta bodo prešla, legenda o prisegi na češplje pa ne bo prešla ...

Sprejem gojenk na deželno kmetijsko gospodinjstvo šola na Vrhniki pri Ljubljani! Dne 1. novembra t. l. se prične novi zimski tečaj, kateri bo trajal šest mesecev. V tečaj se sprejemajo dekleta iz vseh dežel, katere so dovršile starost 16 let. Dekleta morajo stanovati v zavodu, kateri je pod vodstvom šolskih sester in plačajo za hrano, stanovanje in drugo mesečno 30 K. Pouk je brezplačen. Dekleta se učijo v vseh strokah gospodinjstva, posebno pa vzgojeslovje, zdravstvo, domače knjigovodstvo, za gospodinjstvo neobhodno potrebno računstvo, poslovno spisje, verouk, kakor tudi praktično in teoretično gospodinjstvo, vrtnarstvo, sadjarstvo, živinorejo, prašičerejo, mlekarkstvo, perutninarstvo, kuhanje, likanje, šivanje, krojno risanje, pranje itd. Na zavodu poučuje sedem učnih moči in poleg šolskih sester še deželni kmetijski veščaki. Ta gospodinjstva šola je največji zavod te vrste na Slovenskem in ga je priporočati vsem onim dekletom, katere se hočejo temeljito v kratkem času in z malimi stroški izobraziti v gospodinjstvu. Posebno se priporoča različnim društvom, da opozorijo spretna dekleta na ta zavod, ker jim bodo po dovršitvi tečaja dobre sodelovalke in voditeljice društev. Gojenke se uče poleg strokovnih predmetov še tudi v splošni izobrazbi. Ker se je pa tekoče leto celo šolsko poslopje popolnoma prenovilo in si je vodstvo nabavilo mnogo najnovejših učnih predmetov, zato sme vsaka gojenka in ž njo njeni oskrbniki in starši tembolj upati najpovoljnejših uspehov. Vsa nadaljna pojasnila daje vodstvo dež. kmet. gospodinjstva šole na Vrhniki. — Opomba: Voditeljica šole se je izučila na Bavarskem v vseh strokah gospodinjstva in zato zna šolo tudi uspešno voditi. Vsled tega naj nobena priložnosti ne zamudi, katera se želi izuriti v gospodinjstvu.

Surov človek je Valentin Vister, dninar v Resnici, ki se je sprl z Ano Kuhling, s katero se sicer nista ravno sovražila. Pri tem jo je pahnil z dežnikom in ji priložil še zaušnico, da se je skotalila pod mizo. Sin Ane Kuhling je videl to skozi okno in je zaklical Vistru, naj matere ne pretepa. Nato je vzel Vister sekuro in je hotel nad Antona Kuhlinga; zabranila je to Ana Kuhling. Vister je bil zavoljo tega obsojen na sedem mesecev hude in poostrene ječe.

135 učiteljic brez službe. 135 učiteljic čaka na Koroškem na službo, toda težko bojo dobile službo, ker nobena izmed njih ne zna — slovensko.

Zver na Stubalpe. Skoro bo tri mesece, odkar je neznana zver začela po štajerskih planinah, »Stubalpe«, trgati ovce in mlado govejo živino, toda še danes niso na jasnem, kakšna zverina da je to. Izprva je bil ris, potem divja mačka, potem volk, potem trije volkovi in nato lev. Ljudje so pravili, da so vse te živali videli. Lovci so hodili na lov, pa niso dobili zverine; le nekim lovcem, ki so šli nad zverino s patronami s svinčnim zrnjem (šrotom!), se je vsaj toliko posrečilo, da so jo videli. Eden, ki je zver zagledal, je zaklical drugim: Nikar ne streljajte, drugače smo vsi »hin«. Zver je bojda rjave barve, blizu dva metra dolga in ima čopast rep. Iz tega sklepajo, da je lev. Zadnji čas pa je sloveč lovec na leve Bronsart pl. Šelendorf našel sled zverine in trdi, da je zver leopard. Peljal se je v Monakovo po pse. Zver je naredila kmetom strašno veliko škodo. Bojijo se, da bi prišla, če zapade sneg, niže proti dolinam in začela napadati tudi ljudi.

Roparica na Stubalpe — volk. Dne 13. t. m. so drvarji slišali na planini pasočo se živino mukati. Hiteli so gledat in videli, kako so voli z rogovi krepko obdelavali močnega volka in mu branili k teletom. Drvarji so mahali s sekirami. Volk je pobegnil. Kakor so drvarji opisali zver, ni več dvoma, da je volk.

Kolera. Ta zavrata kužna bolezen, ki je strah ljudi, noče prenehati. Nasprotno. En slučaj kolere je zaznamovati celo v Marijinih varih na Češkem. Tudi na Hrvatskem je obolelo zopet več oseb na kolero; posebno hudo se pa širi na Ogrskem, kjer oblast menda tudi ni dovolj preskrbela, da omeji to nevarno bolezen.

Kako se obvarujemo kolere. Kolera se spozna na sledečih znakih: Hudo bruhanje in driska s čistimi, vodi podobnimi ekskrementi, krči v mečih, žeja, glavobol in ohla-

jenje kože. Da se obvarujemo kolere, je treba paziti na tri reči: 1. Rabiti smemo le popolnoma čisto vodo. 2. Pozorni moramo biti na vsako neredno prebavljanje (zaprtje ali driska). 3. Varovati se moramo vsake nesnage. Znano je, da strah in vznemirjenost škodujeta prebavi in zato dela strah ljudi za kolero bolj sprejemljive. Živeti je treba, kakor je kdo navajen, in se je treba varovati vsake nezmernosti v jedi in pijači. Pred vsako jedjo si je treba umiti roke z vodo in milom. Kjer ni dobre studenčnice, ampak je le voda v vodnjakih, se svetuje, vodo, predno se pije, skuhati in ohladiti. S tem se bacili, ki povzročajo kolero, če so morda v vodi, uničijo. Tudi surovo mleko more škodovati. Kuhinjska posoda naj se umiva s kuhano vodo. Mlado ali kislo vino je ravnatko škodljivo kakor mlado ali skisano pivo. Alkoholikov (pijancev) se kolera prej prime kakor abstinentov. Moti se, kdor meni, da se obvaruje pred kolero, če zauživa veliko opojnih pijač. Izogibati se je prenapolnjenih stanovanj in krajev, kjer se zbira veliko ljudi, kakor večjih veselic. Sobe je treba dobro zračiti in odpravljati vsak slab duh, ker more tudi vdihavanje smradu škodovati. Nekuhanu sadje, zmerno zauživano, ne škoduje, treba ga je pa prej dobro oprati v kuhani vodi ali pa olupiti. Končno je treba takoj poklicati zdravnika, če želodec ne prebavlja redno.

Drobne vesti. Pastor Ekins, profesor na visoki šoli v Oxfordu na Angleškem, se je vsled vestnega proučevanja raznih veroizpovedovanj spreobrnil h katoliški veri. — Odposlanci bulgarskih begunov iz Makedonije in Tracije so na nekem zborovanju v Sofiji po daljšem posvetovanju sklenili, pripraviti vse potrebno za združenje s katoliško cerkvijo. Bulgari pripadajo namreč sedaj pravoslavni cerkvi; katoličanov je med njimi le malo. — Kardinal Vives iz Tuto je dne 7. septembra umrl v Monteporsii, star 57 let. — Po ljudskem štetju iz leta 1911 je na Laškem 13.175.000 analfabetov (ljudi, ki ne znajo brati). — Nemčija bo poslala Kitajski častnike, da bojo po pruskem načinu izvežbali kitajske vojake. — Žena ustreljenega socialnodemokratskega posl. Schummeierja je vložila na pravosodnega ministra prošnjo, da naj na smrt obsojenega morilca Kunschaka ne usmrtijo, ker je bil njen mož zoper smrtno kazen. — V Madridu na Španskem so se v areni za bikoborbe podrla lesene lože in je 100 oseb padlo 20 m globoko ter je bilo 50 oseb hudo poškodovanih. — V Koburgu na Nemškem se je podrla neka hiša in je bilo šest družin zasutih. Dva mrtveca in šest ranjenih so že izkopal. — Zloglasna nemška slavnost v Gorici se je slabo končala. »Fahnenkomité«, ki sestoji iz 7 oseb, bo moral plačati 900 kron primanjkljaja. — Avstrijski škofje bodo letos zborovali na Dunaju. — Na Hrvatskem in v Slavoniji so dognali dosedaj 139 slučajev kolere; od teh jih je umrlo 56. — Uslužbenci električne železnice v Zagrebu so začeli štrajkati.

»Dajte nam nazaj usmiljenke v bolnišnice.« Ta klic gre danes po Francoskem in razna okrožja v peticijah nujno prosijo, da jim dovoli v bolnice zopet vpeljati usmiljenke. Okraj Grenoble je pred kratkim poslal tako peticijo z 11.000 podpisov na vlado. V okrožju Montmartre v Parizu pa so imeli socialno-demokratski delavci velikansk shod, kjer so odločno zahtevali od vlade, da naj v javnih bolnišnicah zopet nastavi usmiljenke, češ, te strežejo delavcem z isto ljubeznijo kot bogatinom. Bogatini se zdravijo v sanatorijih in ker dobro plačajo, se jim tudi dobro streže. Delavci ne morejo plačati, zato se pa po bolnišnicah z njimi od strani strežnikov in strežnic grdo ravna. Res je: Samo ena ljubezen je, ki vse premore, in ta je krščanska.

Neverjetno, a resnično je, da vsak naročnik turške srečke mora zadeti! V srečnem slučaju znaša dobitek 400.000 ali 200.000 zlatih frankov, v manj ugodnem slučaju 30.000, 10.000, 4000 frankov itd., v najneugodnejšem pa 400 frankov. Za turško srečko, koje prihodnje žrebanje se vrši 1. oktobra t. l., izdan denar tedaj nikakor ni izgubljen, kakor na primer na brezuspešni igri v loteriji, marveč tvori varno glavnicu, ki se zvišuje z vedno naraščajočo vrednostjo turških srečk. Prav posebne in velike važnosti pa je, da naročnik turške srečke že po vpla-

čilu prvega obroka zadobi izključno igralno pravico do dobitkov in da po odplačilu kupnine brez vsakega nadaljnega vplačevanja igra toliko časa naprej, dokler ne zadene. In enkrat mora zadeti! Da je vsakomur, kdor hoče svojo srečo poskusiti s srečko, omogočeno nabaviti si v ta namen najimennitnejšo turško srečko, določili so se mesečni obroki na samo 4 krone 75 vin. Kdor pa hoče plačevati mesečno po 6 kron, dobi poleg turške srečke še izbornu srečko italijanskega rudečega križa, tako da ima potem na leto desetkrat upanje na glavne in druge lepe večje dobitke. — Naročila sprejemajo in pojasnila dajejo za »Slovensko Stražo« g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19, in vsi njeni sodrujnik po deželi. Naročajte le po posredovanju »Slovenske Straže«, ki je v zvezi z mogočno slovaško krščansko banko s polno vplačano delniško glavnicu 40 milijonov kron, pri kateri se ni bati zgube in neprilik.

Velikovec. (Tri vrste piva) imamo zdaj tukaj na izbiro. Kakor je znano, je tukajšnji pivovarnar Kolloros prodal svojo gostilno, ledenico in pravico pivo variti pivovarni Göß pri Ljubnu na Gornjem Štajerskem za 110.000 kron. Vsled tega je nastala za Nageletovo pivovarno nevarna konkurenca. Da si to nevarnost odstrani, je pivovarnar Nagele ponudil še 20.000 kron več g. Kollorosu, kakor se je ta pogodil s pivovarno Göß. Istočasno je nastala v tukajšnji gostilni pri »Kroni« zaloga Sorgendorfskega (grof Thurnovega) piva. Ni še vse pojasnjeno, kaj se je potem godilo. Dejstvo je, da je g. Nagele svojo g. Kollorosu dano ponudbo umaknil in imamo zdaj tri vrste piva, tedaj poleg Nageletovega še ono pivovarne Göß in Sorgendorfsko.

Velikovec. (Tovorni avtomobil) si je naročil tukajšnji lastnik dveh umetnih mlinov g. Majdič. Avtomobil ima moči do 35 konjskih sil in vozi med Velikovcem in Sinčovasjo. Naenkrat vozi 70 metričnih stotov. Prevaža moko, žito, pivo za Gößovo pivovarno in blago za razne tukajšnje trgovce. Avtomobil je stal 26.000 kron, gosp. Majdiča je pa, ker je dobil državno podporo, stal samo 17.000 kron. Zato ga pa mora v slučaju manevrov ali vojske državi na razpolago postaviti. Vodi ga šofer g. Baumgartner.

Črni grad pri Velikovcu. (Čudovit dogodek) se je tukaj prigodil. Najemnik tukajšnje grajske pristave je vozil s parom konj deteljo s polja v skedenj, in sicer po zgornjem mostu na najvišji oddelek skednja na peter. Ko v skednju konja sprežejo in hoče hlapec mlado kobilu držati, se ta preplaši in s skokom pade skoz veliko jamo, po kateri se navadno krma devlje, na gumno in potegne tudi staro kobilu s seboj. Grozen je bil pok, ko sta tako težka konja padla z višave nad 4 metre globoko in obležala na celo praznem gumnu. Najemnik ves preplašen kliče Mater božjo na pomoč. Kako se pa začudi, ko pride na gumno in je ena kobilu za drugo vstala brez vsake večje poškodbe. Vsa okolica govori o tem čudovitem dogodku.

Škocijan v Podjuni. 9. kimavec 1913), torek po mali Gospojnici, ostane dvema otrokoma izpod našega župnijskega zvona v neizbrisnem spominu. Spoštovani mladenci Miha Kačnik, p. d. Jöger v Malivesi je namreč privedel ta dan svojo izvoljenko, ugledno županovo hčerko, gđno Miciko Picej, p. d. Furjanovo, pred oltar, kjer sta si po že davnej podarjenih srcih nataknila prstana v znak sv. zakona. Slovensno ženitovanjsko cerkveno opravilo in obred s krasnolepim nagovorom je opravil duhovni sin nevestinega očeta, preč. g. Ivan Hojnik, župnik koprivniški. Posvetni del pa je nato bil v prostorih Rušove gostilne in se razvil ob velikanski udeležbi v prav živahno zabavo. Mladi par, uživaj v polni meri zaželjeno srečo v svoj in svojcev časni in večji hasek! — Ker se je istoprej vršil pogreb p. d. Cehnerjevega očeta iz Zgornjega Podgrada, je prihitel s slovesno mrtvaško mašo na pomoč tudi č. g. kaplan iz iz Dobrlevasi in smo tako ta dan imeli tri maše pri nas.

Borovlje (Urar Peter Ibonig †.) V petek, dne 12. t. m., ob 7. uri zjutraj je nagloma umrl po slovenskem delu Koroške dobro znani izdelovatelj cerkvenih ur, Peter Ibonig. Zadela ga je srčna kap. Ne samo

družina, ampak tudi Borovlje ga bodo pogrešale, ker so izgubile moža, kakoršnih je sedaj, ko prihaja toliko tujcev med nas, vedno manj med nami. Spadal je med one stare korenine, ki vsako nedeljo in praznik poznajo pot v cerkev in ki niso pozabili, kakšna mati jih je rodila. N. p. v m.!

Bekštanj. (Kapitulacija.) Dvanajst tukajšnjih občinskih odbornikov, ki so bili vsled »velekulturnega« občinskega sklepa, storjenega dne 31. maja t. l., sodnijsko zasledovani, je kapituliralo še pred obravnavo 16. t. m. s častno izjavo.

Šmarjeta pri Velikovcu. (Sveti katoliški cerkvi zelo nasprotni list »Bauern-Zeitung« je v 37. št. prinesel poročilo o veselici požarne brambe na Blatu. Dopisnik se na prav nesramen način zaletuje v nekega duhovnika in mu podtika, kakor da bi on v zadnjem »Miru« obsodil nemškonalno veselico na Blatu. Podpisani šmarješki župnik sem se nasproti dekletu, ki je tudi pri ženski požarni brambi, izrazil, da se bojim, da bodo postale cerkvi nasprotne. In ker dopisnik ravno to dotičnemu duhovniku, ki ga sicer ne upa imenovati, očita, je popolnoma očitvidno, da dopisnik meri name. Zato mu hočem kratko odgovoriti. Dopisa »Iz važenberske okolice« sicer nisem jaz pisal, pa ga, razen male pomote, ki se je že popravila, rad podpisem, ker čisto pravično obsoja te vedne pijančevske veselice požarnih bramb in njih nemške hujskarije. Dopisnik imenuje požarne brambe »fortšritlih«. Kaj pa je »fortšritlih« v vašem pomenu? »Fortšritlih« je proticerkveno in katoliškim duhovnikom nasprotno. In take so požarne brambe, kjer jih vodijo »fortšritlih« učitelji ali njihovi agitatorji, kakor v Šmarjeti in na Blatu. Kjer pa so komandanti pošteni možje-kmetje, tam pustijo na strani take hujskarije. Saj morajo biti požarne brambe vendar za vse, za Slovence in Nemce, za klerikalce in »Fortšritlarje«. Če kje gori, se vendar ne bo vprašalo, ali je pogorelec črn ali bel, ampak se pomaga, kjer je potrebna pomoč. Zato bi morale biti vse požarne brambe take, da lahko vsak vstopi v njo ali jo podpira. Požarni brambi na Blatu in v Šmarjeti sta pa vsled svojih komandantov postali popolnoma nemškonalnani, »fortšritlih« organizaciji, tako da zaveden Slovenec in katoličan ne more biti več njih ud. Poglejmo, kaj pravi dopisnik o sv. veri? On pravi, da duhovniki nekatere s pomočjo vere in njene nevednosti vlovijo v svoje mreže. Kdor imenuje sveto katoliško vero in njene nauke — nevedne, tak ni več katoliški kristjan. Dopisnik, če hoče biti boljši kristjan kot jaz, zakaj pa ne piše v katoliške liste, n. pr. v »Kärntner Landbote« ali v »K. Tagblatt«? Glej, to je vendar list za katoliškega nemškega Korošca. Zakaj pa rajši pišeš v »Bauern-Zeitung«, v list, ki je že večkrat tajil poglobitve nauke svete katoliške vere, to je tiste vere, v kateri si tudi ti krščen, n. pr. devištvo Device Marije ali nezmotljivost papežev. Kdor takemu listu pravda, se je sam izključil iz katoliške Cerkve. Da še pišeš, da so moje pridige zmirom manj obiskane, o tem se nič ne boj ali nič ne upaj, da bi bilo tako! Zakaj ti še nikoli nisi delal gnječe v naših cerkvah. Ker če prav sodim, te sploh vseh dobrih pet let, kar sem tukaj, nisem ne enkrat videl pri službi božji. Če ti pa delam krivico, prosim, se pa podpiši, da prekličem. Hvala Bogu, četudi se nasprotniki s silo zaletavajo v moje delo in posebno moško mladino hočejo odtegniti cerkvi in duhovniku, vendar božja služba v Šmarjeti in na Želinjah ni nič manj obiskana, kot je bila tedaj, ko sem nastopil to župnijo. Saj se še dobro spominjam napol prazne šmarješke cerkve leta 1908. Kakor so res nekateri zapeljani omahnili, pa se drugi, hvala Bogu in Devici Mariji, toliko zvestejše držijo. Torej gospod dopisnik, če ti delam kako krivico, pa se podpiši, kakor jaz. — Ivan Dolinar, župnik v Šmarjeti.

Podravlje. Kakor smo že javili v sobotnem »Miru«, pridejo k nam v nedeljo, dne 21. t. m. brnški fantje in dekleta in vprizore pod vodstvom g. Bratine veliko in krasno narodno igro: »Deseti brat«, katero so že dvakrat igrali doma na Brnci. V nedeljo torej vsi k g. I. Vosperniku, da pozdravimo

naše brate-sosede in jim pokažemo, da znamo ceniti njihov trud in delo. V posebno mnogobrojnem številu se moramo udeležiti te igre tudi še zato, ker se vrši istočasno letni občni zbor »Slovenske Straže« — podružnice na Zili in za okolico in govorita med odmori igre č. g. župnik Meško: »Naše rane«, g. med. Erat pa: »Mladeničem in dekletom«.

Brnca. Kakor čujemo, gredo v nedeljo, to je dne 21. t. m. naši igralci z g. Bratinom na čelu v Podravlje, kjer bodo igrali pri g. I. Vosperniku »Desetega brata«, s katerim so pri nas dosegli tako lep uspeh. Želimo jim od srca kar najlepšega uspeha in mnogobrojne udeležbe. To zaslužijo, kajti igrajo res nad vse krasno. Istočasno se vrši tudi letni občni zbor »Slov. Straže« — podružnice M. na Zili in okolico ter govorita tozadevne govore ž. župnik in pisatelj Fr. Ks. Meško in med. Erat.

Brnca. (Redka prikazen.) Sinoči, dne 15. t. m., okrog devete ure zvečer smo videli tu pri nas zelo redko prikazen. Bilo je precej oblačno, le zdajpazdaj je prodrla luna s svojo svetlobo skozi temne oblake, ki so polagoma spuščali božjo rosico na zemljo. Kar naenkrat pa se je vzbčila preko neba lepa, pisana mavrica. Razpeta je bila približno iz Podkloštra, pa na takozvano »Rudečo steno« Dobrača. Ves pojav je trajal kakih deset minut. Vsekako se kaj takega zgodi redkokdaj; celo stari ljudje zatrjujejo, da tega še niso videli.

Pozor!

30 — 50 kron ceneje kakor v vsaki tovarni ali zalogi kupite pri meni izvrstno kolo ali šivalni stroj. Popravila in pnevmatike po nizki ceni. **Matija Planko, Celovec, Šolska ulica št. 5-6-7.**

Porotne obravnave v Celovcu.

Rop in javna nasilnost. Dne 15. septembra se je zagovarjal 26 let stari dninar Jakob Popotnik, pristojen v Št. Štefan na Zili. Obtožen je, da je oropal drvarja Franca Petriča, s katerim sta 16. decembra t. l. pijančevala v žganjarni Lojze Žnideršič v Beljaku. Popotnik je navajal tovariša k pitju. Hodila sta od gostilne do gostilne. Petrič je imel v žepu v suknji vložno knjigo z nad 7151 K in v delavski knjižici 5580 K denarja v bankovcih. V Krapfenbacherjevi gostilni je zapazil, da mu je Popotnik prerezal suknjo, kjer je imel knjižice. Z besedami: Ti si »gauner« se je vsedel v stran, ko je zapazil čedno Popotnikovo namero. O polnoči sta šla oba iz gostilne in Petrič je vprašal, kod se gre v mesto. Popotnik je pokazal pa smer proti Peravi. Na cesti ga je pozneje nekdo napadel in oropal. Ker so sumili Popotnika, so ga tudi kmalu ujeli. V Popotnikovi suknji so dobili 5000 K, pri Popotniku samem pa 540 K in nekaj vinarjev. Drugo je ali zapravil ali izgubil. Popotnik je bil obsojen na osem let hude, z enim mesečnim postom in s temnico na 16. decembra vsakega leta poostrene ječe.

Požig pri Miklavcu. Obtoženec je 27 let stari, v Celovec pristojni pekovski pomočnik Jožef Moritz, obtožen zločina požiga in goljufije. V noči od 25. do 26. majnika t. l. je začelo v gospodarskem poslopju pri Miklavcu goreti in je zgorelo več poslopij, ki so last Seifritzove družine, ki je bila zavarovana pri c. kr. priv. Assicurazione generali v Trstu. Škoda je cenjena na 112.162 K. Že pri gašenju se je ljudem zdelo čudno, da je Moritz mirno kadil in ni pomagal gasiti. Izprva je tajil, pozneje pa je trdil, da je povzročil požar vsled nepredvidnosti, ker je pri zažiganju pipe vrgel v stran vžigalico. Ko so ga aretirali, je med potjo v Dobrolovas priznal, da je nalašč zažgal. V preiskavi se je zagovarjal različno. Do Miklavčevih ni kazal nobenega posebnega sovraštva. Gotovo pa je, da je bil Moritz kratko pred požarom menda nedolžno osumljen, da je ukradel zemlje in je bil menda to povod za požig. Zdravniška preiskava je dognala, da je Moritz sicer nekoliko slaboumen, pa ne tako, da ne bi se bil zavedal zločina. Moritz je pijanec, napije se ga pa vsake kvatre enkrat pošteno. Ko je zažgal, pa ni pijančeval. Porotniki so sicer glavno vprašanje glede požiga soglasno potrdili, pa tudi vprašanje, če požigalec morda ni bil pri požigu popolnoma pri pameti, z 11 proti 1; vsled tega pravoreka porotnikov je bil Moritz opr o š č e n.

Glasnik Slov. kršč. socialne zveze.

Za društva. Pozivljamo naša društva, da po možnosti bolj pogosto uprizarjajo igre na naših odrih. To stane precej napora, bo kdo rekel. Res je to. A korist je tudi velika. Tukaj vas opozarjamo, da razen drugih uprizarjate po možnosti posebno narodne in zgodovinske igre, ker te so vselej najbolj obiskane in so najpomembnejše. — Vsaka teh iger naj bi se ponovila, če že ne v istem kraju, pa kje v okolici, četudi z znižano vstopnino. Če kje primanjkuje zadostnega števila igralcev, naj bi pomagalo izpopolniti sosednje društvo. Tukaj kratek pregled, zakaj se igre uprizarjajo v prvi vrsti pač v pouk in zabavo. Ljudstvo se s tem, da uprizarjamo lepe, posebno narodne in zgodovinske igre (n. pr. »Miklova Zala«, »Turški križ«, »V tem znamenju boš zmagal«, »Quo vadis«, »Naša kri« i. dr.) zabranjuje nedeljsko pijančevanje po gostilnah, kjer jim igre nudijo cenejšo in pa pošteno zabavo. Osebe, ki nastopijo kot igralci, se vadijo v pravilnem govorenju. Pogosto uprizarjanje lepih iger je močna privlačna sila k našim izobraževalnim društvom. — Rodoljub.

Prireditve.

Grabštanj.

V nedeljo, 14. t. m., se je vršila v Grabštanju ob zelo veliki udeležbi ljudstva Konstantinova slavnost na lepem prostoru pred cerkvijo, kjer je daroval slovesno sveto mašo pokrški g. župnik Janko Mahrhoffer. Slovesno pridigo je imel g. Smodej, kakor tudi govor po cerkveni slovesnosti. Ljudi je mnogo pristopilo k sv. zakramentom. Iz Tinj je došla procesija z g. kaplanom Božičem. Prišli so pa ljudje tudi iz Pokrč, Medgorij, Št. Petra in drugod. Krščansko ljudstvo je bilo s slovesnostjo, ki jo je zelo povzdignil s prekrasnim petjem domač cerkveni zbor, zelo zadovoljni.

Ličjvas.

V prijazni vasi pri Pokrčah, v Ličjvasi, so marlivi in spretni šenttomaški igralci tamošnjega izobraževalnega društva uprizorili igro »Zvon na Krtinah«. Tudi pevci iz Št. Tomaža so prepevali. G. Smodej je govoril o izobraževalnem delovanju naših društev in navdušil poslušalce za milo slovensko domovino. Domače ljudstvo, ki je videlo prvič v svojem kraju prireditve te vrste, je bilo prav veselo in zadovoljno.

Vogrče.

V nedeljo, dne 14. t. m., je ženski odsek našega izobraževalnega društva v župnišču priredil shod, ki je bil še precej dobro obiskan. G. dr. G. Rožman je govoril o apostolstvu slovenskih žen in deklet. Katoliška žena je poklicana, da pomaga rešiti socialno vprašanje s svojim vplivom na moža, na svoje otroke, s tisto tajno silo, ki ji je Bog položil v srce. Posebno naj skrbi za dobro berilo v hiši, ki je brezmejnega pomena za krščansko vzgojo otrok. Pa tudi slovensko dekle lahko deluje kot priden apostol v domači družini. Globoko zamišljen in temeljiti govor je napravil na zborovalke brezdvomno neizbrisljiv vtis. Sad tega lepega govora naj se pokaže takoj na prihodnjem ustanovnem shodu »Svete vojske«, na katerega naj spravijo žene kot goreči apostoli svoje može in otroke, dekleta pa svoje brate in povrhu še seve — same sebe!

Blače ob Zili.

Dne 8. septembra, na dan Male Gospojnice, je priredila Kršč.-soc. zveza v Celovcu za Ziljsko dolino pri Naši Gospe v Grabnu Konstantinovo in Einspielerjevo slavnost, katera se je sijajno obnesla. Do 2500 udeležencev je prišlo iz vseh ziljskih župnij. Ob pol 10. uri se je premikala pod vodstvom osmih župnikov ogromna procesija, kakršne blaška župnija nikoli ni videla, od župnijske cerkve sv. Petra k Marijinemu svetišču v Grabnu, kjer se je opravila služba božja na prostem, pod milim nebom. Najprej je v lepi pridigi razlagal g. bogosolvec France Zeichen visoko vrednost in potrebo sv. vere; po pridigi je daroval domači župnik pri lepo napravljenem in okinčanem oltarju veliko sv. mašo, po kateri je č. g. dr. Lambert Ehrlich z navdušenjem govoril o pomenu Konstantinovega in Einspielerjevega jubila.

leja. Oba govora so vsi udeleženci jako pazljivo in z velikim zanimanjem poslušali. Po dokončani slavnosti se je zahvalil č. gosp. župnik in duh. svetovalec Pelnár »Kršč.-soc. zvezi« za to lepo slavnost, na katero gotovo nihče izmed navzočih ne pozabi in je vse udeležence pozval, naj ž njim vsi najprej Kršč.-soc. zvezi, potem sv. Očetu Piju X. in sivemu cesarju Francu Jožefu zakličejo »Živijo«, kar je ljudstvo navdušeno storilo. Popoldne po blagoslovu pa so melviška dekleta jako lepo vprizorila v Piberčevi gostilni igro »Cigani« ob veliki udeležbi domačinov in tujcev, katerim se je jako dopadla. Zares lepa je bila ta slavnost, katere Blačani ne bodo lahko pozabili. Še to se mora opomniti, da je bilo ta dan okrog 300 sv. obhajil.

Globasnica.

V ponedeljek, na praznik Marijinega rojstva, dne 8. septembra, je imelo tukajšnje slov. kat. izobraževalno društvo svoj mesečni shod z igro. Domači gospod župnik so nam opisali preganjanje prvih kristjanov za časa Nerona in razložili 1600letni jubilej, zmage križa nad poganstvom. Igralci so vprizorili že v drugič na našem odru igro »Rozo Jelodvorsko«, za katero so želi od strani občinstva obilo pohvale. Igra je sicer malo težka, ker je veliko izprememb, zato je pa posebno za mladino poučna. Udeležba je bila povoljna. Gostje so prišli tudi iz št. Lipša in Šmihela. Počastili so nas s svojim prihodom tudi gospod Ivan Hojnik, župnik iz Koprivne. Med igro so nas kratkočasile s petjem narodnih pesmi vrle pevke Marijine družbe.

Vovberske gore.

Vesel semenj smo imeli v nedeljo, dne 14. t. m., v št. Lambertu. Vovbersko izobraževalno društvo je zborovalo pri Primožu in nam nudilo toliko koristnega in lepega nauka, da si želimo takih zborovanj še več. Krščansko-socialna zveza nam je poslala iz Celovca kot govornika g. K r i g e l n a iz št. Jakoba pri Celovcu. Bratsko društvo »Lipa« iz Velikovca poslalo je kar cel tucat tamburašev, pevcev in igralcev, da smo se izvrstno učili in kratkočasili. Domači gosp. župnik govori o zmagi in povišanju Križa leta 313 in leta 629 in o zmagi Križa v svetovni zgodovini in ob koncu sveta. G. Kriegl v lepem jedrnatem govoru polaga na srce zlasti mladini, da naj se z vso vnemo poprime društvenega življenja, ki je sedanje dni tako potrebno, da bode drugače vse utonilo v nemčurstvu, neverstvu, šnopsariji in gospodarsko čisto propadlo. Priporočal je nam izvrstno knjižico »Aus dem Wilajet Kärnten«, ki z bengalično lučjo osvetljuje vnebovpijoče krivice, ki jih moramo v koroškem vilajetu trpeti. — Tretji govornik, č. g. kanonik Ž e l, ki nas prvokrat pozdravlja kot rojak svoje rojake, v krasnem, navdušenem govoru slika razne nevarnosti za Slovence: povodnji, sušo, požare, potrese, ki hočejo nas uničiti; to so slabi listi, šolski sistem, versko ruvanje proti katoliški cerkvi. Gosp. M a v h l e r iz Velikovca iz lastne izkušnje pripoveduje svoje doživljanje na celovškem teatru — hočem reči kolodvoru — in nas pozivlja, naj zahtevamo vedno in povsod na slovenskem Koroškem vozne listke le v slovenskem jeziku. — Slišali smo tudi, da neka neznana zver na štajersko-koroški meji (Stubalpe) trga in požira živino, ovce, in da so oblasti posebnega komisarja za uničenje te zverine nastavile; ta komisar ima polno moč in oblast mora vse potrebno odrediti, da se nadaljnje škode zabranijo. C. kr. vlada pa ne vidi in sliši naših klicev in ne nastavi nobenega komisarja, ko nam dobro znane zverine žrejo na stotine in stotine slovenskih otrok (glej kapitel šolski sistem in ljudsko štetje na Koroškem!) in ko izginejo od enega pa do drugega ljudskega štetja kar celi tavnenti Slovencev v nemško žrelo! — Pazljivo smo poslušali vse te govore nad dve uri. potem pa šli ven na prosto gledat dve šaljivi igri, ki so jih uprizorili fantje tamburaši iz Velikovca tako lepo, da nas je od smeha vse bolelo. Pred začetkom govora, pred igrami in potem pa je č. g. kanonik Ž e l s svojimi pevci kar očaral in iznenadil, ker so se v tako kratkem času toliko lepih, deloma težkih pesmi naučili. Tamburaši pa so vmes in posebno zvečer neumorno igrali vesele koračnice in poskočnice. Iskrena zahvala vsem gg. govornikom, pevcem, tam-

burašem in igralcem za njih trud in plemenito požrtvovalnost! Kadar bo »Lipa« zborovala, bodemo obisk vsaj deloma vrnil; mi pa ne moremo toliko lepega in koristnega seboj prinesiti: petja, godbe, igre in govora; samo ušesa in oči vzamemo seboj.

Šteben pri Beljaku.

Igra »Divji lovec« se je predstavljala v nedeljo, dne 14. t. m., s prav dobrim uspehom. Predstaviteljem, našim vrlim dekletom in fantom, čestitamo pristrčno k spretosti, ki so jo pokazali v kljub temu, da so prejeli vloge komaj teden dni poprej. Pristavljamo, da se bo ravno ista igra ponovila prihodnjo nedeljo, dne 21. t. m., ob 7. uri zvečer. K tej prireditvi uljudno vabimo vse tiste, ki se hočejo par ur pošteno zabavati in ki imajo prav resno voljo podpirati slovensko stvar.

Društvena naznanila.

Šteben. Slov. katol. izobraževalno društvo v Štebnu pri Beljaku priredi v nedeljo, dne 21. t. m., na Rjanovem vrtu v Štebnu lepo Finžgarjevo igro »Divji lovec«.

Vogrče. V nedeljo, dne 28. septembra, se vrši tukaj v šolskih prostorih ustanovni shod protialkoholnega društva »Svete vojske« s sledečim sporedom: 1. Dopoldne ob osmih služba božja s primerno pridigo. 2. Po službi božji v šoli protialkoholno predavanje s skioptičnimi slikami za otroke, oziroma nedoraslo mladino. 3. Popoldne po blagoslovu tako predavanje za odrasle. 4. Vpisovanje članov in zaključek shoda. — Slovenci in Slovenke! Vsi, katerim je kaj na tem, da rešimo naše ljudstvo, osobito slovensko mladino iz krempelj kralja alkohola, prihitite polnoštevilno na ta velezanimivi shod, pripeljite seboj znanca, prijatelje in sorodnike! — Pripravljalni odbor.

Pliberk. Dne 27. in 28. septembra se vrši v Pliberku v društvenih prostorih v a ž e n t e č a j z a v o j a š k e n o v i n c e pliberškega okraja. Tečaj ima namen, dati našim vrlim fantom, ki vstopijo v častno vojaško službo, najlepše slovo: jih navdušiti za pošteno, bogaboječe, cesarju in domovini zvesto življenje v vojaških letih. Fantje! Pridite! Samo za vaš blagor se gre! — V soboto, 27. septembra, popoldne ob 4. uri bo govor. — V nedeljo, 28. septembra, dva govora; popoldne govor za fante in njih stariše in sorodnike. Prej ko bodo šli k vojakom, bodo naši vrlji fantje stopili skupno k mizi Gospodovi, da se ondi okrepijo za težaven poklic.

Prevalje. Slov. katol. delavsko društvo ima svoje mesečno zborovanje dne 21. septembra po blagoslovu v društvenih prostorih pri Šteklju. Na sporedu je zanimiv govor, pobiranje članarine in slučajnosti. — Odbor.

Cerkvene vesti.

Duhovne vaje. Duhovnih vaj, ki so se vršile od 15. do 18. septembra v št. Andražu v Lavantinski dolini, so se udeležili sledeči gospodje duhovniki: kapelan Atelšek in kanonik Šlander iz Lavantinske škofije. Iz krške škofije: župnik dr. Cukala, dekan Čemer, župnik Dillinger, župnik Fuchs, župnik Heuserer, duh. svetnik Ladislav Kaufmann, kapelan Meierhofer, župnik Mörtl, kapelana Müller Albert in Müller M., duh. svetnik Telnač, kanonik Pirker, župnik Scharf, provizor Seybald, župnik Teul ter prelat in stolni dekan Wappis. — Duhovne vaje je vodil ravnatelj celovške bogoslovnice O. Vaclav Lerch iz D. J.

Gospodarske stvari.

Mlekarstvo.

(Piše Fr. Krištof, živinorejski inštruktor.)

Voda.

(Dalje.)

Slednjič ima voda še en pomen v mleku, katerega pač ne smemo prezreti. Kaj pa je s posameznimi snovmi, katere nahajamo v vodi mleka raztopljene ali razredčene? Ako bi vode ne bilo, v kateri je maščoba razredčena in plava v njej, ne bi bilo mogoče maščobe tako lahko ločiti od ostalih delov. Maščoba je specifično lažja od vode in pride pri mleku na površje. To opazu-

jemo pri posnemanju na naraven in umeten način, samo s tem razločkom, da pride mleko skozi vodo na površje na naraven način, s pomočjo sredobežne (centrifugalne) sile, pri posnemanju pa se stiščijo težje snovi ob steno bobenčka, kjer ima odločena maščoba, kakor tudi posneto mleko svoj odtok. Potrebo vode v mleku opazujemo tudi pri sirenju. Težko bi bilo odločiti siriino od drugih ostalih delov, ako ne bi bili v vodi razredčeni. Tako lahko izdelujemo raznovrstne sire na naraven in umeten način. Nadalje je mogoče potemtakem izdelovati polnomasten in sir iz posnetega mleka. To dobroto moramo zopet pripisovati vodi, ki je v mleku. Posebno se ta dobrota opazuje pri umetnem sirenju, in sicer vsled tega, ker dodamo mleku raztopljeno sirišče in je med mleko pomešano. Zato pa se vse mleko naenkrat in povsod enakomerno sesiri, akoravno ga morda sirimo v večjih množinah.

Ako opazujemo natančneje še ostale snovi, kakor mlečni sladkor, beljakovino, mlečne soli, prišli bodemo do istega zaključka, da je voda v mleku potrebna in ne nepotrebna, kakor to nekateri mislijo po mestih, ker bi radi, da bi bilo mleko sestavljeno iz same maščobe. Nepotrebna je le voda, katera se včasih priliva mleku, ki se prodaja ali pošilja v mlekarne, da se s tem doseže večja množina mleka. To pa je golju-fivo in zato tudi kaznjivo.

Tolšča (maščoba).

Tolšča se nahaja v obliki majhnih kroglic v mleku porazdeljena. Te kroglice so tako majhne, da jih s prostim očesom ne vidimo, pač pa z drobnogledom. Ako opazujemo tolščne kroglice pod drobnogledom 300 krat povečane, se kažejo v obliki detelj-nega semena. Obenem se tudi vidi, da je vsaka kroglica zase.

Tolščne kroglice niso prozorne. Več ko je tolšče v mleku, bolj je videti rumenkasto. Barva mleka od tolšče ni vedno enaka. Ako je mleko posneto, tedaj ima bolj sivobelo barvo. Normalno mleko je nekoliko rumenkasto. Več ko je tolšče v mleku, tem bolj je videti rumenkasto in gosto.

Vsako mleko ne vsebuje enako velikih kroglic. V bolj mastnem mleku so navadno večje, v manj mastnem mleku pa manjše tolščne kroglice. Seveda je to odvisno od raznih okoliščin, od krme, letnega časa itd.

Zgodi se večkrat, da dajejo krave bodisi novo- ali staromolzne manj mastno mleko. Tako n. pr. vsebuje mleko le 2-8% tolšče, kar se ne more pripoznati za polnomastno. Tolšča, dobljena iz mleka takšnih krav, ki imajo to slabost prirojeno, ali je morda bolezan na vimenu to povzročila, se nerada vpini; to zaradi tega, ker vsebuje takšno mleko manjše kroglice, ki se pri pinjenju nerade razbijejo.

Vsaka tolščna kroglica je zavita v tanko kožico, ki jo imenujemo tudi membrano. Pri manjših tolščnih kroglicah je ta koža bolj močna. Vsled tega se v poletnem času poleg tega, da je ugodnejša temperatura in se krmijo krave z zeleno in bolj lahko prebavljivo krmo, ki stvarja več tolšče, z večjimi kroglicami z manj močno membrano, veliko rajše vpini.

Premer tolščnih kroglic znači navadno pri manjših 0.001 mm, pri večjih 0.01 mm. Membrana varuje maščobo, da se ne pokvari, oziroma ne raztopi v mleku, katero je takoj po molži 36 do 37° C gorko. Tukaj stojimo sedaj pred jako važnim vprašanjem, zakaj se tolšča pri kuhanju mleka ne raztopi v maščobo, ko vendar vemo, da se nasprotno maščoba masla po pinjenju že pri nižji gorkoti topi? Topi se že pri 27 do 40° C, povprečno torej pri 33° C. Imamo sedaj jasen dokaz, da je vsaka tolščna kroglica v svežem mleku vsaka zase in zavita v kožco membrano.

Pri kateri stopinji se začne maščoba topiti, je odvisno od sestavine raznih maščob. Pod 23° C se maščoba več ne topi. Mi pravimo, da postane trda. Od 15 do 23° C se maščoba strdi in sprime. Pod 11° C se maščoba noče sprijeti. Te topline se poslužujemo potem pri pinjenju. Ako se smetana pri toplini (11 do 15° C) noče sprijeti, tvori navadno vpinjena tolšča neki zdrob, ki se noče sprijeti, ako ga ne segrejemo na katerikoli način čez 15° C.

Iz mleka dobljeno tolščo ali smetano imenovano, katera se je po pinjenju spri-

jela, imenujemo maščobo ali surovo maslo. Sprime se le maščoba in ne surova tolšča, ki obstoji iz posameznih kroglic, zavutih v membrano, ki se pri pinjenju raztrga ali razbije vsled drgnjenja ali premetavanja le pri gotovi gorkoti, in to imenujemo surovo maslo. Ta razloček je torej med tolščo smetano sirovine in maščobo sirovega masla izdelka.

Tolšča se ne topi, akoravno jo segreje mo 90 ° C., ker jo varuje membrana, v katero je zavita. Sedaj je nam tudi popolnoma jasno, zakaj moramo smetano piniti, da povzročimo dobavo sirovega masla. Ravno tako moramo spoznati, da se v dobro urejeni pinji boljše in prej vpini kot v slabi. Bolj ko se tolšče kroglice drgnejo, prej se maščoba sprime.

Škodljivo vplivati more na sirovo tolščo edino le prav hud mraz, 10 ° C. pod ničlo. Mleko in smetana zmrzujeta pod nižjo stopinjo kot voda.

Tolšča je specifično lažja od vode, oziroma od ostalih delov mleka; navadno ima 0.90 do 0.94. Ker je lažja, zato pride na površje mleka.

Nadalje je znano, da nima vsaka tolšča enakega okusa. Te okuse občutimo, ako mleko pokušamo od posameznih krav iz različnih hlevov. Ta okus izvira seveda tudi še od drugih snovi, ki so še v mleku.

Tolšča je v mleku raztopliva. Topi jo edino le žveplena kislina (hudičevo olje), ki jo uporabljamo pri kemični preizkušnji mleka na tolščobo.

Tolšča obstoji iz ogljika, vodika, kisika in drugih maščobnih zmesi. Pred vsem vsebuje tolščeno kislino in glicerol.

Tolšče so deloma trde, deloma mehke. Med trde štejemo stearin in palmetin, mehka pa je oljein. Koliko je katere od teh maščob v tolščobi, je odvisno od krmiljenja, letnega časa, može in pasme. V poletnem času vsebuje tolšča več oljnika, ker krmimo krave z zeleno krmo, ki več oljnika vsebuje kot suha krma v zimskem času krmiljenja.

Maščobe vsebuje sirovo maslo 75 do 92 odstotkov. Odstotki maščobe so zavisni večinoma od načina izdelovanja.

Ako se maščoba sirovega masla pri kuhanju očisti drugih zmesi, katere skupno povzročajo pokvarjenje, se potem tako shranjeno drži dolgo časa, pri tem pa se precej na teži in ceni izgubi.

Sirnina.

Sirnina se prišteva med dušičnate snovi in obstoji iz ogljika, vodika, kisika, dušika, žvepla in fosforja.

Sirnina v mleku ni raztopljena, temveč napeto napihnjena, vendar je raztopljiva v enaki obliki. Tako vidimo, da na primer mleko, nekoliko ohlajeno, ne gre rado skozi cedilo, v katerem se nahaja vata. Tudi pri kuhanju se ne sesiri v svežem mleku. Napetost sirnina se zmanjša, čim dalje časa stoji mleko. To je zopet zvezano z nižjo specifično težo. V gorkem mleku sirnina manj moti tolščo, ki se vzdiguje in pride na površje. Zato pride lažje v gorkem kot v mrzlem mleku na površje, ker je v gorkem manj gosta kot v mrzlem. Zato segrevamo mleko, predno ga posnemamo, s posnemalniki na krvno gorkoto, ker je sirnina tedaj najbolj redka in najmanj more ovirati odločitev tolščobe.

Ako mleko segreje mo od 30 do 40 ° C. in pridenemo sirišča ali druge kisline, se mleko sesiri ali zgosti, kot pravimo v gospodinjstvu v navadnim izrazom. Ta pojav se vedno ponavlja v sirarnah, kjer se večje množine mleka na dan sesiri. Tam se mora sirišče, ki mora biti poprej raztopljeno, dobro med mleko pomešati, da se vsa sirnina naenkrat in enakomerno zgosti.

Sirnina se razdeli po sirenju v dva dela, v parosirninu in siratko. Parosirnin ali žmitek se vsede na dnu, oklene se je pri mastnem mleku precej maščobe, siratka pa ostane neraztopljena.

Ako pustimo mleko, da se sesiri naravno od pliva gorkote, se naravna kislina zveže z apnom in večji del pepelnate snovi zaostane v siratki. Sesirjena sirnina ali mladi sir vsebuje malo apnenca. Apnenec pa je potreben za sirenje. Lahko se zgodi, da se mleko noče sesiriti, ako v krmi ni zadosti apnenca. Osobito se dogaja ta nedostatek v krajih, kjer se krmijo krave s kislom krmo, pridelano na močvirnatih tleh.

Književnost.

ZBIRKA SLOVENSkih POVESTI.

Urejuje prof. Iv. Grafenauer.

V zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani je pričela izhajati zbirka poljudnih klasičnih povesti, ki doslej v obče niso bile našemu narodu dostopne. Zastopani bodo vsi boljši slovenski pisatelji, ki so pisali za narod. Prevodi se v zbirko ne bodo sprejemali.

Zbirka bo izhajala v zvezkih po 60 vin. in bo prinašala po vrsti povesti naših boljših pisateljev, starejših in mlajših, kakor Fr. Erjavca, S. Jenka, Fr. Levstika, Jos. Jurčiča, J. Ogrinca, Jos. Stritarja, J. Kersnika, Fr. Finžgarja, Ks. Meška, Iv. Cankarja, Fr. Detela, M. Prelesnika, F. Jakliča, P. Bohinjca, P. Pajkove, Jos. Vošnjaka i. dr.

Namen zbirke pa je, da budi in goji v našem ljudstvu veselje do dobrega beriva. Uspeh bo seveda odvisen tudi od naklonjenosti pisateljev, založnikov in bralcev.

Kakor rečeno, bo stal vsak zvezek le 60 vin., in ker izidejo letno le štirje zvezki, si bodo to zbirko lahko omislili tudi najrevnejši ljudski sloji.

Prvi zvezek je ravnokar izšel in obsega Jos. Ogrinčovo povest iz časa pokristjanjenja Slovencev, ki ima naslov: »Vojnimir, ali poganstvo in krst«.

Bolgarska slovnica in čitanka s slovensko - bolgarskimi razgovori. Sofija. Založila Bezenškova akademična knjigarna. Cena 1 K 40 vin. Slovnico je sestavil zelo praktično naš rojak gospod Anton Bezenšek, profesor na sofijskem vseučilišču. Kratke pogled v knjigo nam dokazuje, da je Bolgarski jezik res slovenskemu najbližji, še celo bližji nego hrvaški. Knjigo vsem, ki se hočejo seznaniti z bolgarščino, najtopleje priporočamo.

Majhno mlekarstvo na Spod. Koroškem, 10 min. od žel. postaje, lepa, ravna, solnčna lega, zemlja prve vrste, hiša popolno prenovljena, dobra voda, jez letino in inventarjem zaradi družinskih razmer na prodaj. Naslov pove upravništvo »Mira« št. 37. Za odgovor je priložiti znamko.

Loterijske številke.

Trst, 10. septembra: 63 18 26 19 65
Dunaj, 13. septembra: 86 2 44 83 49

Tržne cene v Celovcu

13. septembra 1913 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litrov (biren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica	21	84	23	—	14	—
Rž	21	62	23	—	13	7
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda za seme	—	—	—	—	—	—
Oves	16	84	18	22	6	12
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	32	16	20	—
Turščica	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—	—	—
Fižola rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	6	60	—	—	3	—
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	7	30	9	—	—	—
„ kisló	5	70	7	50	—	—
Slama	4	80	6	—	—	—
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	26	—	28	—	—
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje) . . . 1 kg	2	80	3	40	—	—
Sur.maslo (putar) „	2	60	4	—	—	—
Slanina (špeh), pov. 1 „	2	10	2	30	—	—
„ sur. 1 „	2	—	2	20	—	—
Svinjska mast . . . 1 „	2	20	2	40	—	—
Jajca, 1 par	—	16	—	20	—	—
Piščeta, 1 par	2	80	3	60	—	—
Race	—	—	—	—	—	—
Kopuni, 1 par	—	—	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	—	3	60	—	—
30 „ „ mehka, 1 „	2	50	3	10	—	—

Živina	Počrez	100 kilogr.				Prignalo	Prodalo
		živa		zaklana			
		od	do	od	do		
v kronah							
Konji	—	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—	—
„ za vožnjo	330	594	—	—	10	6	—
Junci	260	310	—	—	4	3	—
Krave	320	420	70	74	40	26	—
Telice	—	—	—	—	—	—	—
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—	—
Praseta, plemena	16	60	—	—	320	250	—
Ovce	—	—	—	—	—	—	—
Koze	—	—	—	—	—	—	—

Apartna in odlična frizura

je naravno mogoča samo pri zdravih in bujnih laseh in zdravje las je zopet odvisno od naravnega negovanja las, ki se doseže brezdvomno z rednim umivanjem las in lasišča s

„Shampooom s črno glavo“.

S tem umivanjem se poživite vitalne funkcije las in kože, v laseh se ne nabira več prhljaj, lasje se svetijo in celo redki lasje se navidezno zgostijo. Zahteva naj se pri nakupu izrecno „Shampooom s črno glavo“ s polegstoječo varstveno znamko in naj se vsako ponaredbo originalnega izdelka kategorično zavrne.

Varstv. znamka in parfumerijah.

Glavna zaloga za Avstrijo:

Feliks Griensteidl, Dunaj I 1, Sonnenfelsg. 3

Edina tvornica: Hans Schwarzkopf, d. z. o. j., Berlin N. 37.

Vabilo.

Št. Jakobska posojilnica v Rožu

vabi na svoj

letni občni zbor

ki bo

na kvaterno nedeljo dne 21. septembra 1913 ob 3. uri popoldne v »Narodnem domu« v Št. Jakobu v Rožu.

Spored:

1. Poročilo o letnem računu.
2. Razdelitev čistega dobička in določitev nagrad.
3. Slučajnosti.

Ako bi ob določeni uri občni zbor ne bil sklepčen, se glasom pravil (§ 46.) čez pol ure vrši drugi občni zbor, ki sklepa brez ozira na število udeležencev.

Načelstvo.

Gostilna naprodaj!

oddaljena je 10 minut od železn. postaje in 1/4 ure od jezera. Hiša in gospodarsko poslopje je v dobrem stanu, v hišo in na vrt je napeljan vodovod po železnih ceveh; zelenjadni vrt, gozd, skupni delež, pašnik in planinska pravica. Cena 7900 kron. Na hiši lahko ostane 2800 K. Je naprodaj tudi z inventarjem. Naslov pove upravništvo »Mira« št. 37. (Za odgovor je priložiti znamko!)

Oddaja cerkvenega lesa v Grebinju.

Parcela št. 516 se odda potom pismene ponudbe do 15. oktobra t. l. pri župnijskem uradu v Grebinju, kjer ležijo na vpogled tudi ponudbene pogodbe.

Najboljše in najmodernejše sukno za moške in volneno za ženske obleke razpošilja najceneje

Jugoslovanska razpošiljalna R. Stermecki, Celje 308.

Vzorci in cenik čez tisoč stvari s slikami poštnine prosto.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

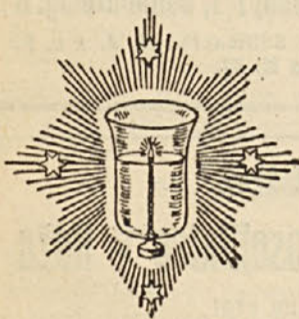
! 500 kron !

Vam plačam, če moj uničevalec korenin „**Ria-balzam**“ ne odstrani brez bolečin Vaših kurjih oces, bradavic, trde koža v 3 dneh. Cena lončku z jamčujočim pisnom 1 K. **Kemeny, Košice** (Kaschau), I., poštni predal (12/829) Ogrsko.

Naprodaj je dobro idoča

gostilna

z gospodarskimi poslopi in zemljišči v **Guštanju**, kjer je več tovarn. Pojasnila daje **Oton Ploj**, c. kr. notar v Črnomlju, Kranjsko.

Albin Novak
Sinčaves, Koroško.

Tovarniška zaloga in razpošiljanje cerkvenih potrebščin, kakor: **Aparatolje za večno luč**, a la Guillon **stenje, steklo, kadilo, oglje za kadičnice** itd.

Za abstinence: raznovrstne sadne soke. Cene solidne, postrežba točna!

Ferd. Singerl pd. Piuk

v Srejah, p. Škocijan v Junski dolini na Koroškem ima **naprodaj** veliko zalogo izvrstne

cementne strešne opeke

(Zementfalzziegel).

Pospešujete

in podpirajte prebavljanje!

— Priznana domače zdravilo iz učinkovitih zeliščnih snovi, skrbno pripravljeno, ki poživlja, pospešuje in urejuje prebavljanje in tek do jedi pospešuje ter učinkuje mirno in brezbolečno čiščenje in tako odstranjuje posledice nezmernosti, pogrešene diete, prehlajenja in neprijetno zapeke, n. pr. gorečico, napihovanje, povzročeno s preobilno kislino, krčne bolečine pomiruje in odstranjuje, je

Dr. ROSE BALZAM za želodec

iz lekarni B. Fragnerja. Glavna zal. v lekarni

B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobivatelj

„Pri črnem orlu“, Praga, Mala Strana št. 203, vogel Nerudove ulice.

Naročila se izvršujejo z obratno pošto.

1 velika steklenica 2 K, 1 mala steklenica 1 K; po pošti proti predplačilu K 1.50 za malo steklenico, K 2.80 za veliko steklenico, za K 4.70 se pošljejo 2 veliki steklenici, za K 8 se pošljejo 4 velike steklenice, za K 22 pa 14 vel. stekl. na vse postaje Avstro-Ogrske.

Zaloga v lekarnah po vsej Avstriji.

SVARILLO! Vsi deli zavoja so opremljeni z varstveno znamko

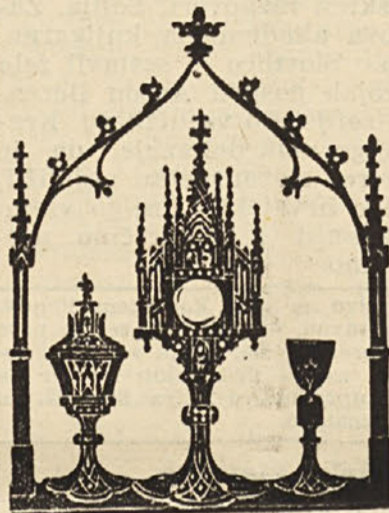
Uzgojišče za deklice (internat)

čč. šolskih sester v „**Narodni šoli**“ v **Št. Rupertu pri Velikovcu**

se priporoča p. n. slovenskim staršem. V hiši je **štirirazredna ljudska šola**; letos se otvori za šoli odrasle deklice tudi **gospodinjstva šola** s šestmesečnim tečajem. Poučevalo se bo o zdravništvu, živinozdravništvu, knjigovodstvu, v kuhanju in ženskih ročnih delih.

Šolsko leto se prične na obeh šolah dne 5. novembra t. l. Plačilo 26 kron mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč. šolskim sestram v **Št. Rupertu pri Velikovcu** na Koroškem.

Mehlhoferjev naslednik
Emerih Waidbacher
Celovec,
Burggasse 12

se priporoča prečistiti duhovščini za izdelovanje vseh cerkvenih reči in posod, kot kelihov, monštranc, lestencev itd. Stare reči se z jamstvom nanovo pozlatijo in posrebrijo. — Na željo ceniki na vpogled.

:: **Odvetnik** ::

dr. Janko Šavnik

:: je otvoril svojo pisarno v ::

Trstu, Nova ulica 11/I.

U zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Kristusovo življenje in smrt

v premišljevanjih in molitvah.

Poleg Gašparja Erharda za Slovence priredil **Štefan Kociančič**.

Dva dela, druga izdaja.

Cena: Mehko vez. K 6.—, za družnike K 4.40, po pošti franko K 1.— več. — V dva dela trdo vez. z usnjatim hrbtom K 9.20, za družnike K 6.80, po pošti franko K 1.— več.

Edino slovensko narodno trgovsko-obrtno podjetje

Hotel Trabesinger

v **Celovcu**, Velikovoška cesta št. 5.

Podpisana voditeljica hotela **Trabesinger** se vljudno priporoča vsem velenjenim slovenskim in slovanskim gostom-potnikom, ki prenočujejo ali za več časa ostanejo v Celovcu. V hotelu se dobe lepe, snažne sobe po primerni ceni; nudi se izborna kuhinja in zajamčeno pristna in dobra vina iz Slovenskih goric. Na razpolago je tudi kegljišče poleg senčnatega vrta, pozimi toplo zakurjeno. V hotelu **Trabesinger** dobite vsak dan, posebno pa ob sredah zvečer, prijetno slovensko družbo. V poletnem času pričakuje na kolodvoru gostov domači omnibus. Slovenski potniki in rodoljubi, ustavljajte se samo v edini slovenski gostilni »**Hotel Trabesinger**« v Celovcu, kjer boste vedno dobro postreženi.

Za mnogobrojen obisk se priporoča voditeljica hotela

Alojzija Leon.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 8,000.000.

Rezervni fondii okroglo K 1,000.000.—.

Denarne vloge na knjižice se obrestujejo po

4 3/4 %

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plača banka sama.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije. Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in ekspozitura v Gradežu.

Denarne vloge v tekočem računu obrestujejo se:

proti 30 dnevni
odpovedi po **5 %**

proti 60 dnevni
odpovedi po **5 1/2 %**